

فرهنگ

گفت‌وگو با امیرعباس ربیعی کارگردان فیلم «ضد»

روایت فیلم «ضد» از داستان دیروز تا سرمشق امروز

در میان کسادی ژانرهای مختلف در گیشه امروز سینما، فیلم‌هایی مانند ضد می درخشد. دومین اثر بلند کارگردان جوان سینمای ایران، امیرعباس ربیعی که در چهلمین جشنواره فیلم فجر توانست در ۷ رده نامزد سیمیرغ بلورین شود و در دو عنوان بهترین طراحی صحنه و بهترین بازیگر نقش مکمل مرد سیمیرغ را به خانه ببرد. فیلم ۱۱۵ دقیقه‌ای که حوزه هنری پای کار آمده و تا امروز توانسته منتقدان سینمایی را از کار خود راضی نگه دارد. خبرنگار هفته‌نامه «ایران جمعه» برای این هفته خوانندگان خود با امیرعباس ربیعی کارگردان فیلم ضد به گفت‌وگو نشست است تا علاوه بر پاسخگویی به سؤالات ذهنی مخاطبان و منتقدان، لایه‌های پید و پنهان فیلم ضد را واگویی کند.

در تاریخ‌نگاهی وجود دارد که تلاش دارد تا دین و سیاست یا مسائل فردی و مسائل اجتماعی یا به تعبیری مسائل خصوصی و مسائل امنیتی را از هم تفکیک کند درحالی که چه از منظر نظری و حتی عملی امکان پذیر نیست چراکه انسان اجتماعی آفریده شده است و نسبت به نفع و ضرر جامعه مسئولیتی دارد و اینگونه نیست که انسان تنها خودش را ببیند و غیر از خودش و اطرافیان کسی را نبیند و بی تفاوت باشد. در این نوع نگاه میان علما هم اختلاف نظرهایی وجود داشته است. گروهی معتقدند که در زمان غیبت امام زمان (عج) مسئولیت اجتماعی بر دوش علما، فقها و مردم نیست و دین منحصر به یک سری فعالیت‌ها و رعایت مسائل شرعی و فردی می‌شود و تنها دین در ابعاد اجتماعی به خواندن نماز جماعت محدود می‌گردد، درحالی که این نوع نگاه غلط است و بخش اعظمی از علما و حوزویان مانند امام خمینی (ره) علیه این نوع نگاه قیام کردند. کسانی مانند شهید بهشتی که خود از جمله

که در میان دستگاه حکومتی پیدا کرده بود به عالی‌ترین مقام سیستم مدیریتی دست پیدا کند. بنابراین ما در فیلمنامه به این نتیجه رسیدیم که نفوذی ما به عنوان عامل ترور شهید بهشتی ادامه مأموریت بدهد و مسیر فعالیت خودش را در زمینه نفوذ پیش بگیرد.

یکی از دیالوگ‌های پر حرف و حدیث فیلم بخشی از اثر است که سرکرده نفوذی‌ها در جواب اینکه چرا بهشتی را ترور کنیم، می‌گوید: «امثال بهشتی آینده این نظام هستند و گرنه آخوندهای دیگر که بودند نشون به نفع ماست» اینجا دقیقاً فیلم روی صحبت‌اش با چه کسانی است؟

ایران امر با اهمیتی است از این جهت که در طول تاریخ انقلاب اسلامی زمینه‌ساز خسارات جبران‌ناپذیری گشته است. حذف عالی‌ترین مقامات دولتی، قضایی و شخصیت‌های اثرگذار تاریخی توسط جریان نفوذ نشان می‌دهد که این جریان جایگاه وسیع و قدرتمندی دارد و به همین راحتی‌ها هم قابل کشف نیست و منحصر به دهه ۶۰ هم نمی‌باشد و می‌تواند همچنان ادامه‌دار باشد. کسی مانند کشمیری دبیر شورای امنیت ملی اگر وارد حوزه عملیات نمی‌شد، می‌توانست به واسطه وجهه‌ای

هانیه شجاعی زند
خبرنگار

**ایده اصلی فیلم از کجا متولد شد؟
بستر پرداخت به ایده نفوذی‌ها را در
واقع‌هفت تیر دیدید یا هدف و ایده
اولیه شما تنها روایت تاریخ بود؟**

قبل از حضور من در پروژه فیلمنامه نوشته شده بود. اما در ادامه همکاری قرار بر این شد تا برای رسیدن به ساختار بهتر، تیمی برای بازنویسی متشکل از خودم، محمدرضا شفیعی تهیه‌کننده و موگویی به عنوان مشاور تاریخی و پژوهشی پروژه به همراه نویسنده کار حسین تراب‌نژاد شکل بگیرد. در نهایت گروه به این جمع بندی رسید که موضوع نفوذ در فیلمنامه و فیلم ادامه پیدا کند و با اتمام فیلم مسأله نفوذ تمام نشود. چراکه نفوذ و نفاق همیشه در کشور وجود داشته است و منحصر به دهه ۶۰ نیست. مسأله نفوذ در

انسان‌ها نسبت به مسائل پیرامونی خود مسئول اند و مهم است که در لحظات حساس و در فضای غبارآلود اجتماعی درست تشخیص دهند و درست انتخاب کنند و راه درست انتخاب کردن، درست فهمیدن تاریخ است

